

ին ի տեղոջն... [30 անուն ցանկից յետոյ] ամենեքեան համագունդք հասանէին **ի գործ պատերազմին ի դաշտն Արտազու,** եւ լինէր հանդէս համարուն **վաթսուն եւ վեց հազար** այր **ընդ հեծեալ եւ ընդ հետեակ:**

[էջ 105-106, նախ. 51-56, էջ 641-642] Զայս ասէր [Վարդանն իր ճառը], եւ **անդէն ի դաշտին զտեղի առեալ՝ զգաւրսն զետեղէր** եւ յամենայն կողմանց տակաւ զայրուծին կազմէր: Իսկ յետ բազում ատուրց զաւրագլուխն Պարսից խաղայր գայր ամենայն հեթանոսական բազմութեամբն: Եւ **եկեալ հասանէր յաշխարհն Հայոց ի Հեր եւ ի Զարեանդ գաւառ,** եւ անդէն ի գաւառին զտեղի առեալ՝ բանակ բոլորէր, փոս հատանէր, պատնէշ կանգնէր, շերտաւոր փակէր, ամրացուցանէր իբրեւ զքաղաք ամենայն պատրաստութեամբ: Գունդ բազում հատանէր ի զաւրաց նորա, ասպատակաւ արշաւէր, յաւարի առնուլ կամէր զգաւառս բազումս: Զայն իբրեւ լուան զաւրքն Հայոց, սեպուի մի յազգէն Ամատունեաց՝ Առանձար անուն ընտրեցին յամենայն զաւրականէն... Ել ընդ առաջ նորա **հազարաւք երկու, հար սատակեաց զբազմութիւն գնդին,** եւ զմնացեալսն ի նոցանէ անդրէն փախստական ի բանակն արկանէր:

[էջ 114-120, նախ. 115-120, էջ 652-660] Յետ այսորիկ իբրեւ ետես զաւրավար գնդին Պարսից, եթէ հատան պատգամաւորքն ի միջոյ **խաբել զնոսա** եւ բարձաւ **յոյս ականկալութեան իւրոյ ցրուել զնոսա յանքակ միաբանութենէն,** յայնմ ժամանակի յառաջ կոչէր զանաւրէնն Վասակ եւ զամենայն ուրացեալ իշխանսն, որ էին ընդ նմա յաշխարհէն Հայոց¹. հարցանէր զնոսա եւ ուսանէր ի նոցանէ զհնարագիտութիւն յաղթութեան: Եւ իբրեւ ուսեալ տեղեկացաւ զառն առն իւրաքանչիւր քաջութիւնս, կոչէր եւ զբազումսն ի զաւրագլխացն, որ էին ընդ իւրով ձեռամբ, եւ հրամայէր ածել զառաջեալ զերամակս փղացն եւ ի գունդս գունդս զգազանսն բաժանէր եւ **առ մի մի փիղ երեք հազար սպառազէնք...** Կարգէր կազմէր զգաւրսն ամենայն, եւ տարածանէր երկայնէր **զճակատն յերկայնութիւն դաշտին** մեծի... զընտիր ընտիր նահատակացն շուրջ զիրեաւ գումարէր եւ այսպէս ամրացուցանէր զգունդն Մատեան իբրեւ զաշտարակ մի հզար եւ կամ իբրեւ զքերդ մի անմատոյց: Նշանս բաշխէր, դրաւս արձակէր եւ ի ճայն մեծի փողոյն պատրաստ հրամայէր լինել: Իսկ զգունդն Ապարհացի եւ զԿառշացն եւ զՀոնաց եւ զԳեղաց եւ զայլս եւս ամենայն զընտիր ընտիր մարդիկ զաւրուն

¹ Այս հատուածի շարադրանքի բովում է, որ Եղիշէն, կարծես թէ, բաց է թողել (եթէ, իհարկէ, չհամարենք, որ, գուցէ, նախորդող հատուածի հետ է խառնել) Պարսից բանակի՝ Խոյից դէպի Աւարայր ընթացած զօրաշարժի նկարագրութիւնը (այն ունի Ղազար Փարպեցին):